

TELEGRAMUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe un an, 6 luni 2.50 c., 3 luni 1.75 c.
Pentru mesacare pe un an, 6 luni 4 d., 3 luni 2 d.
Pentru strălinate pe un an, 6 luni 6 d., 3 luni 3 d.

Pentru abonamente și inserțiuni se adresa la:
Administrația tipografică arhitectului Sibiu, strada Măcelaria 47.
Correspondențele sînt să adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelaria Nr. 27.
Epistole nefundate se refuză. — Articuli suplișorii nu se însoțesc.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr. — de două ori 10 cr. — de trei ori 15 cr. răsdi în litere garson — și timbru de 30 c. pentru 50-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, la 7 Septembrie.

Presă și opinia publică jidano-maghiară! a găsit eără un mod în papară, pentru să-și pute manifesta cunoscută bunăvoință față cu armata comună, armata noastră și „cercurile militare mai înalte”. Incidentul *Giessel-Lend*, de care noi până acuma am făcut amintire numai prin „varietăți” a ajuns de a fi de o importanță politică și ne silește a lua act chiar la locul acesta despre consecuențele sale, provocate de „opinia publică” jidano-maghiară. Și acești oameni, cari astăzi în timpul alianței triple a monarhilor conservatoare sălă de bine a se acția de instituții-nile cele mai conservatoare, se în de mari politici! Ei pretind ca armata și încă în monarhia noastră dualistică, să jure pe constituția ungurească. Să presupune că agitația mai nouă, ce cuprinde „opinia publică” jidano-maghiară ar fi pornită și nutrită numai de către esalții propagatori ai Kosuthianismului.

Când vedem însă, că chiar guvernământul „Pester Lloyd”, ba până și ultramontanul și ultra-conservativul „Magyar Allam” pretind, că „pentru liniștirea națiunii ungurești va fi de lipsă, ca dieta să lamurească raportul între jurământul de steag și constituția într-un mod competent și neîndoi-ț: trebuie să ajungem la convingerea aceea, că se află în atmosfera politică a Ungariei ceva, ce produce îngrijire „patriotică”.

Această îngrijire „patriotică” cu anevoa se va micora prin cele ce se petrec în Cislaivania. Nimic mai mult, dar nici mai puțin, decât ivirea din nou a contelui Belcredi pe tercul vieții publice se constată prin comunicările oficiale „Wiener Zig”, care pu comunică denumirea fostului ministru, ce a „sistat constituția”, de

president al unui dintre cele mai însemnate foruri din Calaitania.

Între aceea ministrul Tisza a ținut în Dobrița una din cuvântările sale, prin care se silește a dovedi, că numai și numai sistemul actual, și că numai și numai domnia sa poate fi eșuarea fieceia patriei.

Partida „liberală”, așa sustine ministrul-president, se folosește de pace spre a îndeplini, pe fie care teren, cele ce s'au neglijat, pentru ca oara primejdiei să afile națiunea întărită. „Sfărâmatul naționalităților” vorbește apoi despre „fie care teren” în deseobi, uită însă cel mai de capetion, dela a căru cultivare atâră în adevăr „întărirea națiunii”: termenul „naționalitate” naționalităților, cari constău partea mai mare „națiunii”. Dar veți bine, politici așa „mari” ca d' Tisza privesc „naționalitățile”, adică majoritatea populațiilor din Ungaria numai drept materii de maghiarizare, ce după părerea d'vale ar se „întărea-șă” patria maghiară.

Derviş-pașin din Sentari se prepară serios, cum se pare, pentru o nouă campanie în contra triburilor muntene de la Djakova, mai ales contra locuitorilor din Reka, Grasnici și Matiasia, cari s'au unit și obligat mutual, de a nu se supune lui Derviş-pașin cu nici un preț. De când cele două batalioane otomane au fost respinse de insurgenții la Reka, Derviş-pașin a mai primit douăpredice batănoane trupe auxiliare. Vom vedé unde va ajunge și pe viitor bătăruți mușci cu îndelungata sa pacificare a vitezilor Albanzi.

Reprezentanții Turciei la Londra și la Paris au dat incredunții, că n'a fost nici odată vorba la Constantinopol de a se ocupa Ungaria cu trupe turcești, nici chiar ca să trimită la Cairo un comisar extraordinar. Kevdul, dealtmăris, n'a solicitat nici o dată intervențiunea Turciei.

rica venisără medici ca să asiste la așezut congres, care nu poate fi posibil decât într'o țară mare ca Anglertea și într'un oraș grandios și bogat ca Londra. Universitatea din Londra, palatul numit Burlington House, Societatea Asiatică, societatea de geografie, toate în apropiere așezate, au pus frumoaselor și mărețelor lucrărilor la dispoziția ședințelor secțiilor, eără imensă sală St. James's Hall servia pentru ședințele generale. Cu o masă de membri și cu o apă de cești, care se află la ordinea zilei erau peste puțină de a lucra toți împreună. Și de aceea s'au ținut ședințele generale, unde s'au tratat chestiuni de doctrină și de metode și ședințe speciale, unde fie care secție lucra în ramura sa. Aceste secții erau în număr de cincisprezece: anatomie, fiziologie, anatomie patologică și patogenezie, medicină, chirurgie, boale de ochi, boale de urechi, obstetrică (moșii), boale de copii, etc. Fie care medie era înscris într'una din ele, în natural, ca profesor de clinică medicală m'am înscris la secția medicală pur, ceea ce nu m'a împedat de a face două o-

Reprezentanții Francei și Englertei în Egipt au primit instrucțiuni pentru a sprigiul noului ministru presidat de Șerif-paș.

„Timpul” și alianța.

În aceeași zi, în care a apărut articolul reproduc de noi după „Românul” a apărut în „Timpul” al articol prioritor la importanța viziiei contelui Andrássy la Sinaia. Articolul acesta se ocupă și cu Români din Ungaria. Puteam lui însă este într'a arăta, ce politică trebuie să urmeze România în viitorul cel mai de aproape.

Estă ce se dice în articolul „Timpul”:

Foile noastre oficioase au încercat, a reduce importanța viziiei contelui Andrássy la aceea a unui simplu act de curtenie. E lesne a dice, că nișii importante și delicate se ferece de estențiarilor; dar fără însemnătate politică eără nu poate fi viziia în ceștiune. M. S. împăratul la chemat pe conte la Mijecoli, că se refero asupra rezultatului viziiei. Explicarea ei cea mai plausibilă ni se pare a fi cea dată de „Pester Lloyd” într'un articol, reproduc de noi mai alături și în care între altele se dice:

Însepeșun pe deplin de ce politica perfectă neutralităii a României față cu Austro-Ungaria și ce Rusia numără cel mai mult aderenți în regat și e lădată purina în camera ca adevăratul panaceu al viziiei României. E politica cea mai comodă, care cere o mică sumă de idice politice de cine stătuătoare, cea mai plausibilă, cea mai lesne de înțelese de toți.

Afară de aceasta ea mai lasă loc și pentru rezervațiunea mentală, că în momentul pericolului, tot te mai poți arunca în brașul celui mai puternic sau celui care oferă mai mult. Dar acest calcul se întemeiază numai pe puterea unui încordări între Austro Ungaria și Rusia, care poate exista, dar nu trebuie să existe în mod necesar. Dacă Rusia și Austro Ungaria ar fi dispuse

scursini: Una în secția de anatomie patologică, când s'a făcut discutiia asupra rolului microorganismelor în producerea unor boale (epidemice și contagioase), și alta în secția de dermatologie și se pot apăsa la discutiia asupra naturii și tractamentului afecției numite în latină *erythematoid*.

În secția medicală, chestiunile puse în discuțiune erau grele, mari și numeroase: una singură din ele, ar fi putut da loc la discuțiunile de săptămânii întregi. Din cele două chestiuni pregătite de mine: despre mijloacele terapeutice și despre tuberculul osului pământar, cea dintâia n'a venit de loc la ordinea zilei și cea de a doua s'a prezentat sub un aspect, care nu era al meu aspect, că n'am găsit de cuviniță a lua cuvântul, dar am vorbit într'o ceștiune, care ar mare actualitate și un enorm interes fiziologic, vou să dice Contractiunile sau Epilepsiile lui Jackson. Acestă boală studiată de puțin timp este o varietate de epilepsie, în care însă lipsece perioada tonică inițială și perioada de cunosciță, astfel că nenorocitul pacient vede și

de a se înțelege asupra unei împărțiri a României neutrale, garanția în contra împărțirii reale ar sta poarta în tratatul dela Berlin, în dreptul public european, prestațiunea și vorba în neutralitatea României nu. Dacă e vorba de a se afla o garanție a fărțigății teritoriului României în politica proprie a regatului, atunci eără consista, nu în neutralitate, ci mai cu seamă în alipirea față de o monarhie sau de cealaltă, de Rusia sau de Austro-Ungaria, cei nu mai alipirea sece piericutele unei înțelegeri pe de asupra coruptiv și existenței României, când ea nu oleră nimic nici unia din vecinii ei, ca să ație a țimb în eșec pe unal prin celalalt.

Dacă s'ar fi recunoscut aceste în Românie, contractul cu Austro Ungaria s'ar fi pas de mult pe o boală mai solidă și mai sănătoasă. Căci, din punctul de vedere al intereselor române, alegerea între Rusia și Austro Ungaria nu poate fi dubioasă. Austro Ungaria nu amenință nișii dezvoltarea națională, nici cea politică, nici cea liberală a României. S'a făcut mult în presa română, de a vorbi despre alinarea elementului român din Transilvania, despre terorismul nașiiu maghiar. Procedeș însă presa română, de a face paralele cu Basarabia, și va vedé astăzi, dacă poate fi vorba de demonașionare în Transilvania, unde Români se întăresc pe și ce merge, sau în provincia mărginașă rusească, unde școlarele lor se rusifică, unde prolopi și mireni sânt trași cu toți pe același calapod ruseș. Maghiarismul eără propagandist, slavismul da. Și dacă în Ungaria am și voi să facem propagandă, am începe-o ori unde mai înainte de a o începe la Români, în care nu putem igora pe aliatul în contra inamicului comun slavistic.

Politica neutralității este în adevăr nu numai plausibilă, ci tradițională pentru Români.

Solidaritatea de interes, pe care se întemeiază atât de mult Iosia din Pesta, nu va ajunge, a se fi ca convingere nestrămutată în spiritul public, pe cât timp conaționalii noștri

sînte contractiile, de care este afectat, încă se află spectator al oribieller sale spasmiuri. Jackson, care cel dintâia a studiat această boală cu îngrijire, și care a descoperit, că de obicei eără depinde de o leziune a centrului motor al creierilor, a dat o bună descriere despre boala lui, cum se manifestă, arătând că începe prin atacuri succesive și rare și după un spațiu de mai multe săptămâni și luni se termină prin paralisia parțielor afectate. Tot în acest sens a vorbit și Müller dela Graz (Austria).

Luând cuvântul, la rândul meu, am arătat un eșu foarte probant, în care astăzi n'a fost subînținat încă că întreaga epilepsie constituie (cați se poate numi așa) a durat în tot numai câteva care și îndată s'a manifestat paralisia jumătății stângi a corpului, care după mai multe luni s'a vindecat mai cu desăvârșire.

În ședințele generale, care aveau loc dela 3 și jumătate până la 5 seara, s'au tratat numai chestiuni generale sau chestiuni de doctrină, în care au participat profesorii de o reputație universală și care au binevoit, a se înscrisina de a

FOIȚA.

Al șaptelea congres medical internațional ținut în Londra.

Din cele șapte congrese internaționale ținute dela 1867 și până astăzi în diferitele orașe mari ale Europei, am asistat la cele cinci mai importante din ele și dacă am lipsit la cel dela Florența cauza a fost, că unul din cele s'a petrecut în timpul războiului și celalalt s'a ținut în Octomvrie adică într'un moment, când limi era imposibil ca profesor mai ales de a lipsi în țeară.

Din toate aceste congrese, cel din urmă a fost cel mai important atât prin splendoră dezvoltată de autoritățile engleze, cât și mai cu seamă prin importanța lucrărilor efectuate. Numărul membrilor acestui congres s'a urcat la cifra colosală de 3200 (trei mii și două sute) dintre care cei mai mulți Englezi. Toate continentele pământului erau reprezentate; din Oceania, din China și Japonia, din Ame-

de peste Carpați vor fi fractați în mod excepțional și după lege excepțională.

Diarul din Festa ne provoacă să facem o paralelă între România din Ungaria și cei din Rusia.

Această paralelă a lesne de făcut. Românii din Rusia stau numerie în raport cu populațiunea monarhiei rusești ca jumătate de milion la opteci de milioane, ca 1:160; Iomâni din Ungaria stau însă față cu Maghiarii (trei milioane) ca și patru și jumătate milioane ca 2:3.

Dacă, aproape egalul număr de Maghiari, ei resistă cu mai mult succes curentului guvernamental de desnaționalizare, nu e un semn că Ungurii nu vor, ci că nu pot să-i maghiarizeze.

Voința există.

Această voință se sfârșimă de o alta tot atât de puternică, dar nu e mai puțin adevărată, că ea există și e un lucru nesecat de vesacii dinlice. Ea se introduce cu sîla în scoli ca obiect obligatoriu limba maghiară, vorbită abia de treia parte a populației regalului și radical-strașnic de limbile celorlalte naționalități, răpind tinerimii timpul pentru studii mai necesare și mai spornice, decât desrarea cu un idiom, pentru a căruia învătare se cere cece ani; ba mai în urmă yin alții se impune această limbă până și ca limbă de propunere în școala.

Ori chinezesci ori ungurese este mai același lucru. Pentru populațiile ario-europene ale Ungariei limba ungară și fără îndoială egal de străină prin organizarea ei, cu oca chineză. Acesta n'ă spune din dumănișor, vorba Maghiarilor, ci pentru că ne-am convins după o sumă de fenomene, că studiul acestei limbi formează o piedică însemnată pentru dezvoltarea intelectuală a populațiilor de dincolo de munți. Pe Români i' mîrginesc și coboară cu câteva grade mai jos pe scara ființelor organice.

În fața acestor împingături e greu a se admite, că înclinări politice pentru Ungaria indoesoabi ar pute deveni vrede odată populare la noi.

Așa dar și într'o parte și alta, în Rusia ca și în Ungaria, întimpăm adversari naturali ai rasei noastre.

Aici e explicarea de ce politica neutralității e oca împărtășită de cei mai mulți Români.

treaga însăși etnologia formează un element de rezistență, că într'oă tritudine să fi mai apropiate de adevăr, s'au sleit comentariile. Lipsesc încă oare delușuri pozitive denne de crezământ spre a stabili în mod pozitiv însemnătatea istorică a evenimentului, care s'au îndeplinit în rațele vechi celești Hansa din vestul Prusiei. Și de oare-ce, cunoașcem din experiență, că o atare lamurire nu se poate cunoașce

pe dată de lumea nediplomatică, urmeză a nu îndestula prin așteptarea celorlalți, pe care le va aduca această întâlnire a demersul și direcția politice europene.

Pentru moment putem asigura că s'au tratat pur și simplu despre garantarea păcii generale, și dacă am vedea că nu există nici un interes, care se reclame a turbura din nou liniștea Europei și ne consolam, că Țarul prin visita dela Dantzig a avut intențiunea, de a demonstra, că deocamdată el nu este contrar părții Europene.

S'ă învederăm, că Rusia de atădi nu forțată n'ă obiect al interesului general, numai prin politica sa externă, ci și prin dezvoltarea stărei sale interne, de oare-ce poziția sa în concertul statelor este determinată prin factorii, dela cari depinde restabilirea sa internă. De aceea n'aven, a ne mira dacă prin prima călătorie a Țarului afară din țeară a venit pe tapet întrebarea, ce e influență va exercita ea asupra transformării împingăturii interne ale Rusiei.

Este dar foarte bine înțeles, că panslavismului s'au dat cele mai de aproape atențiuni, care dela intrarea Contelui Ignatieff în țeară, era fermentat o doctrina oficială a guvernului în Rusia. Se întreabă acum ori-cine: Va rămâne oare contele Ignatieff în urma reînnoirii pretenșunilor cu Germania, făcută într'un chip atât de demonstrativ? Poate el rămâne, când Rusia se apropie de vecinii german, care la rândul său e legat prin alianță cu Austro-Ungaria? alianța ce se bucură de cea mai strălucită popularitate.

Panslavismul are un Program; el semnifică rezispa nenorocirilor inferioare din Rusia prin mijlocul unei digresiuni rebinolice în afară, sau ceea ce e tot una e prin'tr'un reșel cu vecinii Austro-Ungari.

În Berlin și în Iagrigera din prima linie a Diplomatiei este manifestarea păcii europene se opune ceea mai mare rezistență ori-cărei strădănciri a situației actuale și astfel se poate, în mod logic, opera o apropiere între Rusia și Germania și a se lua oare-cum în considerație ideile de

studiu internațional s'ă discutat variu aspecte

de 25 de ani Pasteur se ocupă cu studiul fermentațiilor și probează, că tot ce trăiesc (animal sau vegetal), sau tot ce provine din ce a trăit (vin, sahăr, mere) nu poate să dispară sau să se transforme decât numai prin contactul unui ferment viu, adică prin presența de ființe vii microscopice, care se multiplică cu o repede incalculabilă, luând elementele corpului, din care trăiesc pentru a le transforma în propriu lor substanță. Apoi, tot ce trăiește sau provine din ce a trăit, moare sau se transformă dând loc la miliarde de viețuitoare înfinit de mici, astfel ce și moartea este o viață, de oca pe cadavru unui om sau unui animal se nasc milioane de milioane de viețuitoare. Prin urmare pentru a fi un cadavru de putrefacție, și o substanță provenită dintr'un animal

sau vegetal precum lapte, unt, ouă, mere, ceară, zahăr, vin etc., de stricciune, trebuie să împedici introducerea celorlți fermente vii pe cadavru sau pe mai sur numitele produse.

Aceștor descoperiri ale sale, au urmat lucrări necentente, care au demonstrat natura și forma diferitelor fermente butyric, saccharic, alcoholic etc. și l'au condus apoi la modul de a tracta viurile pentru a împedici stricciunea lor. Aceste lucrări i-au atras cea mai înaltă recompensă ce v'rodată s'ă acordat unui om de știință, vouă să fie o bogată recompensă națională, votată de adunarea deputaților.

Trecând apoi în domeniul patologiei, Pasteur a făcut îngușoare cercetările asupra coleri gâinilor (cholera des poules); al a descoperit, că în această boală există un protozoan din o microne infinitezimală, care se înmulțese cu o repede vertiginosă, omoară găinile în câte-va zile și se elimină prin excremente ca să otrăvească alți găini, care la rândul lor scumăbi; în cât într'un seurt spațiu toate păsările domestice mor fără excepție. Toți căți se ocupă cu

panslavism a la contelui Ignatieff. Acest calen e esact în totul; păcătoșe numai prin un mic defect, care e că personalitatea contelui Ignatieff e cam rău înțelesă. Ori ce s'ar dice asupra atât putintelui ministru de interne actual, relativ însă la un punct, l'amei, judecă foarte rău, când îl consideră ca anteluptorului vre unei doctrine sau partide politice. El aparține clasei sociale diplomatice, o căreia măsămă este de a nu se lipi nici o dată de principii neschimțabile, și de a calcula totdeauna cu fața împlinirii. Dacă s'ă fost ieri un plansivist, și mâni și suifet en Kattorf, Aksoff; și întru a devine un amic al Germaniei și Austriei numai situațiunea să o reclame; dacă el mai înainte cu o oară a aprobat ortodoxismul lui Pobedonoszev, peste un moment umple de dispreț prin liberalismul său, pe ori ce Ru conservator. Așa dar e foarte posibil ca contele Ignatieff să fi îndupicat pe Țarul a merge la Dantzig, convingându-se, că stărea actuală reclame că Rusia să se abată, deocamdată, de la politica sa externă și să nu măzăcască spre alt covă de căt spre reorganizarea stărei sale interne.

Se dice apoi, că cabinetul din Viena are toată încrederea în principele de Bismarck, care are, mâna liberă de a conduce politica externă. Poate că și cabinetul din Petersburg s'ă convins, că se poate încrede în Cancelarul Imperiului și intențiunile sale pacifice.

Adevărul înconștat însă este: că în ori-ce caz, panslavismul nu va avă să se bucură într'u nimic de înlăturarea dela Dantzig și e foarte probabil, ca contele Ignatieff să nu fi și dat sufletul cu nestrămătate panslavismului, și în acest caz să continue a ocupa postul său fără, a se readă retrăgare s'ă într'un caz de bună înțelegere cu Austro-Ungaria sau cu Germania. Acum ne întrebăm, cu ce oare se va înlocui panslavismul? Dacă acum s'ă părăsit ideea de a trimici unele planuri egoiste în afară, trebuie cu atât mai mult, a se lucra pentru remediarea relelor din întru. Aceasta se poate face numai în două moduri: sau de a întări nihilismul prin un regim conservativ, ori de a desarma cu înecul prin un regim liberal. Părerea noastră este, că nu e necesară în fața evenimentelor recente, ca contele Ignatieff să fie înț dat postului său; cum mai e posedat calitatea de a se acomoda cu aceste împingături schimbătoare și de a suportă fără nici un scrupul.

Aceasta s'ar fi demn de un caracter Roman sau Spaniat; însă contele Ignatieff n'ă aspirat nici-odată la pretențiunea de-a fi lăudat pentru

tracta cătă un asemenea subiect; așa spre exemplu, Virchow a tractat deșpre utilitatea vivisecțiunilor, cesiune ardentă în Englights, unde există tot felul de societăți protectoare ale animalelor și unde vivisecția s'ă consideră ca o marturisire a animalor. Virchow, cu talentul său bine cunoscut, a făcut justiție de aceste prejudecări năstărușe și a arătat cu oca simple palpabile, în ce înteneresc s'ar afla știința atădi, dacă n'ar fi avut la dispoziția sa cercetările și încercările asupra animalor vii. Și când a adus aminte, că sînt abia două sute de ani, de când vivisecțiile lui Harvey au descoperit operațiunile scelui pompe, care se numesc înima și a ficat pentru todeșuna circulația sîngelui, un trăsnet de apăsare a izbucnit în înmăsa sa. *St. James's Hall*. — Trece asupra celor două de Huxley în discursul său asupra relațiilor eciziunilor biologice cu medicina precum și asupra memoriei lui Raynaud (cețit de Féréal, ceți Raynaud a murit în primăvara trecută) asupra medicinei moderne în comparație cu cea antică, nu vofu face

Îngrișirea păsărilor de casă, șcu ce pere și ce pagubă se face, când întră boaleșita în găini. D. Pasteur s'ă ocupat atunci de a cultiva aceste protozoanice microscopice pentru a vedea, în ce mod se înmulțesc și ce condiții trăiesc, s'ă observat, că o cantitate înfinit de mică, (cât se poate lua cu vârful unui se forțete) din o cantitate quasi imponderabilă este în stare de a face dintr'un *bouillon* de găină un virus foarte otrăvitor; dacă din acest *bouillon* asfel întocșit, se ia cu vârful unui ac și se întepă un număr care care de găini (Pasteur experimența pe deice vitoale), toate se îmbolnăvesc și mor în seurt timp. Dacă din cultura primă, se ia o picătură earăși pe vârful unui ac și se pune într'o a doua zămă de găină, se obține o a doua cultură tot așa de otrăvitoare; și astfel se poate obține din cultură în cultură o serie nesfârșită de bulioane otrăvitoare, fără că vrede dată otrava să își diminue vitoaleșă sa de acțiune.

